

Op een heldere dag kun je eindeloos ver kijken. Nooit is de lucht boven de Oslofjord zo zuiver als op een koude winterdag. In de wijde omtrek is geen boot te zien, en de enigen aan boord zijn mijn 13 jaar oude zoon Julius en ik. Over de winterse archipel die ons geliefde eiland Tjøme omgeeft, ligt een perfecte rust, en de Volvo Penta D3, netjes weggeborgen achter stevig geïsoleerde staalplaten, verstoort de stilte nauwelijks. En daar ben ik erg blij om.



Winterwonderland

Noorse overstap van een Colin Archer naar een Linssen

Tekst Helge Johnsen; Foto's John P.Marthinsen & Gunnar Rougnö

De afgelopen dagen zijn de ruim 500 eilandjes rond het circa 40 km² grote eiland Tjøme bedekt onder een dikke laag sneeuw, bijna tot aan de rand van de kalme, blauwe zee. De glinsterende blauwe zee en de blauwe lucht vormen een prachtig contrast met de witte eilanden, die schitteren in de zon. Julius en ik nemen het zonder een woord te zeggen in ons op. Hier zijn woorden overbodig. Ik heb dit al talloze malen gezien, maar nog steeds geeft het me een nederig en dankbaar gevoel. Op dagen als deze moet ik altijd denken aan mijn voorouders, die vroeger op een van deze kleine eilanden woonden. Vissers, zeelieden en sterke vrouwen, altijd aan het werk. Ze hadden het in materieel opzicht arm, maar kwamen niet echt iets te kort. Voor hen was de boot een deel van hun leven, zo niet hun hele leven. En soms was de boot het einde van hun leven. Mijn overgrootvader, kapi-

tein van het tallship BUD, ging in november 1905 samen met zijn schip ten onder, ergens onderweg van Schotland naar een stadje in de buurt van Tjøme. Zijn weduwe en haar zeven kinderen ontvingen van de reder een compensatie ter hoogte van 7 à 8 euro.

Granieten eilanden

Het Noors is de enige taal die een woord heeft voor deze kleine granieten eilanden, waarschijnlijk omdat ze elders in de wereld niet voorkomen. Er groeit bijna niets, behalve wat schaarse, kleine, maar prachtige kustbloemen. Het graniet is tot in de perfectie uitgesleten; de vormen zijn prachtig rond en zonder scherpe hoeken. Overal zijn natuurlijke zonneterrassen te vinden. In de zomer houdt het graniet 's nachts de warmte van overdag vast en blijft het er behaaglijk tot de



zon weer opkomt. Maar goed, midden in de zomer verdwijnt de zon 's nachts natuurlijk maar heel even en wordt het nooit echt donker. Meer dan 10.000 jaar geleden was heel Scandinavië bedekt onder een ruim duizend meter dikke laag landijs. De zeldzame combinatie van deze dikke ijslaag en extreem hard gesteente, zoals graniet en cyaniet, leverde uiteindelijk deze zachte vormen op. De echte beeldhouwer was niet het ijs zelf, maar een laag smeltwater vol zand en kiezels, die het ijs met een enorme kracht voortstuwde, waardoor het gesteente in deze zachte vormen werd geslepen en gepolijst. De meeste vogels die hier de zomer doorbrengen, hebben een paar maanden geleden al de wijk genomen naar het zuiden. Sommige naar Afrika, sommige helemaal naar de zuidpool en de 'luie' soorten niet verder dan de Franse en Engelse kust. Ik kijk ernaar uit om in het vroege voorjaar, als alle deze vogels terugkeren, weer uit te varen met de Grand Sturdy en het schip voorzichtig en geluidloos door de smalle en soms ondiepe doorgangen te manoeuvreren. Ook dan zal de stille motor van de Grand Sturdy goed van pas komen.

Op één na hoogste vuurtoren van Noorwegen

Wanneer we een stukje verder varen, komen de twee vuurtorens Svenner and Færder in zicht. De laatste werd al gebouwd in 1857, maar is nog steeds de op één na hoogste van Noorwegen. Het licht dat vanaf 43 meter hoogte wordt verspreid, is tot op 19 zeemijl uit de kust goed zichtbaar. Mijn gezin en ik hebben er in het verleden fantastische dagen en nachten doorgebracht, en we verheugen ons erop om er ook met de Grand Sturdy heen te gaan. Op mooie zomerdagen is er overdag soms een handjevol bezoekers.

Maar 's nachts hebben we het rijk meestal alleen en de volgende dag kunnen we dan ongestoord genieten van de adembenemende zonsopgang. Nachten waarin de temperatuur niet onder de 20°C daalt, worden in Noorwegen 'tropische nachten' genoemd. Dit soort nachten komt bijna ieder jaar voor en het kleine eiland Tristein ('drie stenen'), waar de vuurtoren op ligt, is de plaats in Noorwegen waar deze tropische nachten het vaakst voorkomen. Het record – 18 tropische nachten – werd gevestigd in 1997, wat tamelijk opmerkelijk is wanneer je bedenkt dat deze plek op 59°01'36" noorderbreedte en 10°31'28" oosterlengte ligt. Een heldere, warme zomernacht, waarin de zon maar heel even achter de horizon verdwijnt, en waarna het weer 19 uur dag is, is iets om nooit meer te vergeten. Tijdens een winterstorm is het hier een stuk minder aangenaam toeven – hoewel ook dat een ervaring zal zijn die je nooit zult vergeten.


Colin Archer

Dit jaar viel het met de stormen wel mee. Vorig najaar heb ik een Colin Archer, een zeer zeevaardige houten double-ender met een lange kiel en een diepgang van twee meter, vervuld voor een Linssen Grand Sturdy 40.9 AC. Dat was een tamelijk radicale beslissing. Aangezien ik de boot het hele jaar door gebruik, vind ik zeevaardigheid erg belangrijk. Maar ik zoek de stormen tegenwoordig niet meer echt op, zoals toen ik jong was. Ik moet toegeven dat ik wel enigszins sceptisch was ten aanzien van de 1,20 m diepgang van de Grand Sturdy, maar de boot sprak me erg aan, dus ik wilde het toch proberen. Dezelfde dag dat een felle storm de Chinese tanker FULL CITY op de rotsen van de Noorse



zuidkust blies, kreeg ik – op precies dezelfde plaats – de kans om een proefvaart te maken met een Grand Sturdy van de Noorse verkoopagent Thor Nilsen. Hoewel de wind al enigszins was gaan liggen in vergelijking met de nacht daarvoor, was de zee nog tamelijk ruw. Ik ging met opzet niet al te voorzichtig met het kleine schip om, maar het trotseerde moeiteloos alle problemen waarmee ik het confronteerde. Ik was aangenaam verrast.

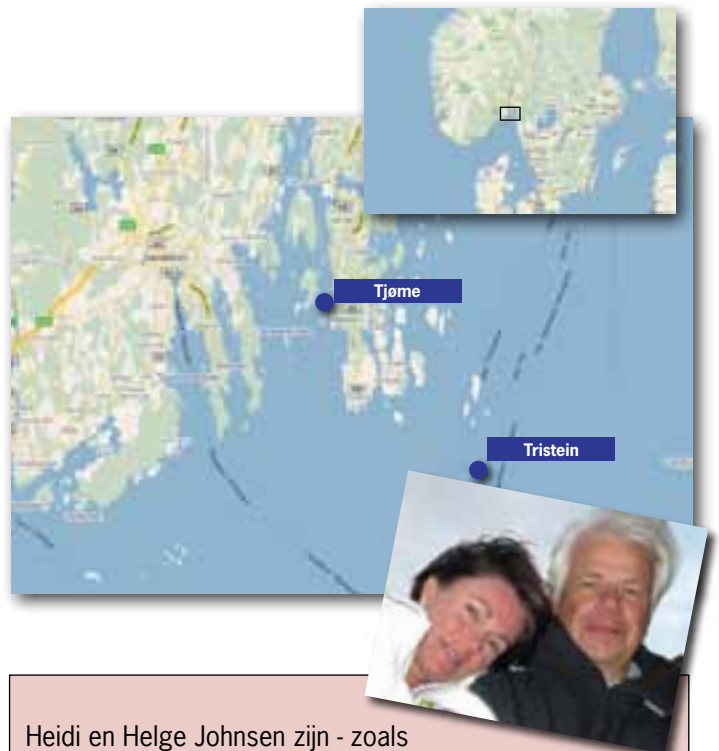
Op deze winterse dag in de fjord merkt Julius op dat we “over een paar weken deze tocht eventueel te voet kunnen maken”. En hij heeft natuurlijk gelijk. Het lijkt een strenge winter te gaan worden en de kans is groot dat de fjord bevroert. Dat gebeurt eens in de 5 à 10 jaar. Op de terugweg naar de aanlegplaats bij ons huis bespreken we de voorzorgsmaatregelen die we moeten nemen om de Linssen veilig de winter door te helpen. Een paar uurtjes werk, en dan is ze er klaar voor.

Ergens eind maart of begin april kunnen we de trossen weer losgooien en het ruime sop kiezen. 

Meer informatie?

Linssen Yachts Norge - Thor R. Nilsen AS

Skjerkøyveien 54
N-3960 Stathelle
Tel. +47 35 96 87 50
Fax +47 35 96 87 51
firmapost@trn.no
www.trn.no



Heidi en Helge Johnsen zijn - zoals u kon lezen - ‘doorgewinterde’ watersporters. Hun vaargebied is overwegend de Noorse en Zweedse kust. Helge’s hart ligt bij traditioneel gebouwde houten schepen. Hoogtepunt was toen hij met enkele vrienden besloot om een 76-voets, 110-tons tweemaster uit 1877 te restaureren. Het schip werd later overgedragen aan het ‘Norwegian Inspectorate of Ancient Objects’. In 1987 (110 jaar later...) bouwde hij eigenhandig een 30’ overnaads scheepje dat hij nog altijd bezit. In 2009 besloten Heidi en Helge om van hun Colin Archer over te stappen op een Linssen Grand Sturdy 40.9 AC. 



“...Winterklaar in een paar uurtjes...”